

Główny Sąd Łowiecki
ul. Nowy Świat 35
00-029 Warszawa
Rep. GSŁ N 16/16

UCHWAŁA

Główny Sąd Łowiecki w powiększonym składzie:

Przewodniczący: **SGSŁ Zygmunt Jabłoński**
Członkowie: **SGSŁ Jan Szmyd**
 SGSŁ Grzegorz Borkowski /ref./
 SGSŁ Jacek Tadych
 SGSŁ Piotr Nowak
Protokolant: **Joanna Ciotucha**

w obecności Z-cy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego PZŁ:

Kol. Bolesława Zielińskiego

rozpoznał zagadnienie prawne przedstawione przez Główny Sąd Łowiecki dnia 08.11.2016 r. na podstawie § 46 ust. 4 Regulaminu sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych w PZŁ do rozpoznania powiększonemu składowi GSŁ:

czy odpowiedzialność za nieprawidłowy odstrzał samca zwierzyny płowej określona w art. 42 d a Prawa łowieckiego wyklucza prowadzenie postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 35 b ust. 1 Prawa łowieckiego?

na podstawie § 46 ust. 3 Regulaminu sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych w PZŁ
uchwalił co następuje:

odpowiedzialność za naruszenie zasad selekcji osobniczej określona w art. 42 d a ustawy z dn. 13.10.1995r. Prawo łowieckie ze zm. Dz. U. 2013r. poz. 1226 ze zm. wyklucza odpowiedzialność dyscyplinarną na podstawie art. 35 b ust. 1 tej ustawy.

/-/ Zygmunt Jabłoński
/-/ Jan Szmyd
/-/ Grzegorz Borkowski
/-/ Jacek Tadych
/-/ Piotr Nowak

UZASADNIENIE

I. Stan sprawy, w której przedstawiono do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne:

1. W dniu 13.09.2014 r. myśliwy pozyskał jelenia byka. Upoważnienie do wykonywania polowania uprawniało go do odstrzału jelenia – byka w II klasie wieku.

2. W dniu 07.03.2015 r. Okręgowa Komisja Oceny Prawidłowości Odstrzału Samców Zwierzyny Płowej ustaliła, że przedłożone do oceny trofeum, o masie 4,40 kg, mające formę dwunastaka nieregularnego, jednostronnie koronnego, należało do byka w czwartym roku życia. Taki byk stosownie do zasad selekcji osobniczej, określonych uchwałą NRŁ z 22.02.2005r. nr 57/2005, zalicza się do I klasy wieku.

3. Zarząd Okręgowy PZŁ, na podstawie arkusza ocen, uchwała z dnia 29.07.2015 r. na podstawie art. 42 da ustawy Prawo łowieckie nałożył na myśliwego karę porządkową nagany.

Od tej uchwały ukarany nie wniósł odwołania do Okręgowej Rady Łowieckiej.

4. Okręgowy Rzecznik Dyscyplinarny, po otrzymaniu zawiadomienia z Zarządu Okręgowego PZŁ wszczął w tej sprawie dochodzenie dyscyplinarne. Po jego przeprowadzeniu skierował przeciwko obwinionemu wniosek oskarżycielski – z dnia 11.03.2016 r. – zarzucając popełnienie przewinienia łowieckiego z § 13 ust. 1 i § 22 ust. 1 Regulaminu polowań, polegającego na pozyskaniu, na skutek niedokładnego i niedostatecznego rozpoznania celu, jelenia – byka w pierwszej, zamiast w drugiej, klasie wieku.

5. Orzeczeniem z dnia 27.04.2016 r. Okręgowy Sąd Łowiecki uznał obwinionego za winnego zarzucanego mu przewinienia i za to na podstawie art. 35 c ust. 2 pkt 2 Prawa Łowieckiego wymierzył mu karę zawieszenia w prawach członka PZŁ na 8 miesięcy oraz obciążył go kosztami postępowania.

6. Od powyższego orzeczenia obwiniony wniósł odwołanie domagając się jego zmiany i uniewinnienia od zarzucanego czynu ewentualnie uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

7. Rozpoznający odwołanie skład orzekający Głównego Sądu Łowieckiego powziął wątpliwość: czy odpowiedzialność za nieprawidłowy odstrzał samca zwierzyny płowej, określona w art. 42 da Prawa łowieckiego wyklucza prowadzenie postępowania dyscyplinarnego na podstawie art. 35 b ust. 1 tej ustawy. Uznając, że w sprawie zachodzą przesłanki określone w § 46 ust. 4 Regulaminu sądów łowieckich i rzeczników dyscyplinarnych w PZŁ skład orzekający przedstawił powyższe zagadnienie do rozstrzygnięcia w trybie określonym w tym przepisie.

8. Główny Rzecznik Dyscyplinarny PZŁ wniósł o udzielenie pozytywnej odpowiedzi na sformułowane przez skład orzekający pytanie.

II. Główny Sąd Łowiecki – rozpoznając – w powiększonym składzie przedstawione zagadnienie zważył co następuje:

1. W pierwszej kolejności należało zbadać, czy w sprawie zachodzą przesłanki do podjęcia uchwały. Skład orzekający Głównego Sądu Łowieckiego nie przedstawił własnego stanowiska co do powodów przekazania zagadnienia składowi poszerzonemu jak i sugestii co do treści uchwały. Jednakże z zebranego w tej sprawie materiału, jak również z innych licznie wpływających do GSŁ spraw wynika, że zarządy okręgowe PZŁ i okręgowe sądy łowieckie oraz strony postępowania dyscyplinarnego nie dostrzegają konsekwencji zmian stanu prawnego, jakie nastąpiły w 2014 r. Objęły one ustawę Prawo łowieckie, a – w konsekwencji – Statut PZŁ oraz uchwałę nr 57/2005 Naczelnej Rady Łowieckiej, dotyczącą zasad selekcji.

W tej sytuacji konieczne jest dokonanie takiej wykładni prawa, która przyczyni się do jego prawidłowego stosowania i zapobiegnie rozbieżności w orzecznictwie sądów łowieckich.

2. Odpowiedzialność dyscyplinarną członków PZŁ (osób fizycznych) normują przepisy zamieszczone w rozdziale 6a Prawa łowieckiego. Art. 35 b zawiera definicję przewinienia łowieckiego, które polega na naruszeniu ustawy i wydanych na jej podstawie aktów wykonawczych oraz na naruszeniu statutu lub innych uchwał organów PZŁ a także wykonywaniu polowania w sposób sprzeczny z etyką łowiecką. Art. 35 c zawiera katalog kar dyscyplinarnych.

Od kończących postępowania dyscyplinarne orzeczeń lub postanowień sądu dyscyplinarnego służy odwołanie do sądu okręgowego, którego orzeczenie jest niezaskarżalne.

3. Odmiennie została uregulowana w ustawie odpowiedzialność za naruszenie zasad selekcji osobniczej. Stosowne przepisy zostały zamieszczone w rozdziale 8 „Wykonywanie polowania”.

Art. 42 d określa organy (komisje) powołane do oceny zgodności odstrzału samców łośi jeleni, danieli, saren i muflonów z zasadami selekcji osobniczej. Art. 42 da upoważnia wskazane Statutem PZŁ organy okręgowe (są nimi zarządy) do nakładania kar porządkowych na osoby naruszające zasady selekcji osobniczej. Od uchwały zarządu okręgowego służy stronie (jest nią „ukarany”) odwołanie do okręgowej rady łowieckiej a na uchwałę tej ostatniej, skarga do wojewódzkiego sądu administracyjnego. Ponieważ ustawodawca w tym przypadku nie wyłączył możliwości zaskarżenia orzeczenia sądu „jak to uczynił m.in. w postępowaniu dyscyplinarnym (art. 33 ust. 6 in fine) należy przyjąć, że postępowanie sądowo administracyjne jest dwuinstancyjne (por. art. 176 Konstytucji RP).

4. Nie ulega wątpliwości, że mimo odmienności procedury, organów orzekających i katalogu kar naruszenie zasad selekcji osobniczej stanowi przewinienie łowieckie, o którym mowa w art. 35 b, ust. 1 pkt 1 Prawa łowieckiego. Z uwagi na jego specyfikę

ustawodawca uznał za celowe odmienne unormowanie wiążących się z odpowiedzialnością za to przewinienie kwestii proceduralnych jak i materialnoprawnych. Pomędzy wskazanymi wyżej przepisami i Rozdziałem 6a „Odpowiedzialność dyscyplinarna” a art. 42 d i art. 42 da zachodzi zatem relacja, przepis ogólny – przepis szczególny. Fundamentalna dla eliminacji kolizji norm reguła pierwszeństwa (lex specialis derogat legi generali) wyklucza stosowanie normy ogólnej w zakresie uregulowanym w przepisie szczególnym.

5. Nie ma znaczenia, że sąd łowiecki wymierza kary dyscyplinarne (art. 35 c) a zarząd okręgowy nakłada kary porządkowe (art. 42 da ust. 1). W obydwu przypadkach jest to postępowanie o charakterze represyjnym. Kardynalną wręcz dla takich postępowań regułą jest, że nie karze się dwa razy za to samo (ne bis in idem). Ta reguła wywodząca się z postępowania karnego, znajduje pełne zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym w PZŁ.

6. Należy domniemywać, że dopuszczanie przez okręgowe sądy łowieckiej podwójnej odpowiedzialności za naruszenie zasad selekcji osobniczej znajduje swe źródło w treści uchylonego już § 154 ust. 3 Statutu PZŁ. Przepis ten stanowił, że wymierzenie kary porządkowej nie stoi na przeszkodzie wszczęcia przez rzecznika dyscyplinarnego postępowania dyscyplinarnego.

Gdyby stosować tę zasadę w obowiązującym od wejścia w życie nowelizacji Prawa łowieckiego (21.04.2014 r) stanie prawnym to – przy wykorzystaniu przez popełniającego przewinienie wszystkich środków zaskarżenia – sprawą nieprawidłowego odstrzału zajmowałyby się:

- dwa zespoły komisji oceny trofeów;
- zarząd okręgowy i okręgowa rada łowiecka;
- dwa składy orzekające sądów administracyjnych obu instancji;

a następnie:

- okręgowy rzecznik dyscyplinarny;
- okręgowy sąd łowiecki;
- Główny Rzecznik Dyscyplinarny;
- Główny Sąd Łowiecki
- sąd okręgowy powszechny.

Co więcej – rola sądów dyscyplinarnych sprowadzałaby się wyłącznie do wymiaru kary, gdyż kwestia prawidłowości odstrzału byłaby już prawomocnie przesądzona we wcześniejszym postępowaniu.

Orzeczone karą byłaby albo identyczna z karą porządkową (nagana) bądź „pochłaniała” tę karę (zawieszenie w prawach członka PZŁ).

Z pewnością nie taki cel przyświecał racjonalnemu – z założenia – ustawodawcy, który ewidentnie zmierzał do uproszczenia procedury w tego rodzaju sprawach.

7. Zważywszy, jak to już wyjaśniono wyżej (cz. II pkt 4), że art. 42 da ma charakter szczególny (lex specialis), w stosunku do przepisów rozdziału 6a Prawa łowieckiego, powinien być interpretowany (i stosowany) „ściśle”. Tylko stwierdzona przez Komisję oceny nieprawidłowość odstrzału samca zwierzyny płowej daje podstawę do nałożenia kary porządkowej. Natomiast sytuacje wymienione w części I pkt 18 uchwały nr 54/2014 Naczelnej Rady Łowieckiej z dnia 16.09.2014 r. (w tym nieprzedstawienie bądź „podmiana” trofeum) kwalifikują się wyłącznie do postępowania dyscyplinarnego.

Mając powyższe na uwadze Główny Sąd Łowiecki podjął uchwałę w brzmieniu podanym w jej sentencji.

/-/ Grzegorz Borkowski

/-/ Zygmunt Jabłoński

/-/ Jan Szmyd

/-/ Jacek Tadych

/-/ Piotr Nowak